

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่
ของเกษตรกร จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน นางสาวสิริรัตน์ พิชิตพร

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณ์ โอภาสพัฒนกิจ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงเชาว์ อินสมพันธ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฤษิน ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่
ของเกษตรกรในจังหวัดลำพูน เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้าน
เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรกับความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค
ของเกษตรกรในการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำพูน จากประชากรจำนวน 105 คน เก็บรวบรวม
ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และค่าทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test)

ผลการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติพบว่า เกษตรกรตัวอย่าง ร้อยละ 47.6 มีความรู้
เกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่เกษตรกรส่วนใหญ่รู้ คือ เกษตรทฤษฎีใหม่
จำเป็นต้องปลูกข้าว ต้องมีสระน้ำที่ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกษตรทฤษฎีใหม่ไม่ใช้การเกษตร
เพื่อการค้า ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเกษตร
ทฤษฎีใหม่อยู่ในระดับต่ำ สาเหตุที่เกษตรกรปฏิบัติได้ตามหลักของทฤษฎีใหม่ได้น้อย เนื่องจากขนาด
และสภาพพื้นที่ แหล่งน้ำไม่เอื้ออำนวยสำหรับเกษตรกรบางราย นอกจากนี้สภาพพื้นที่ของจังหวัด

ลำพูนมีการปลูกลำไยมาก ทำให้การปรับเปลี่ยนพื้นที่ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ค่อนข้างยาก จึงทำให้ระดับการปฏิบัติเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรค่อนข้างต่ำ

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้แก่ ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการตลาด ปัญหาด้านเงินทุน ปัญหาด้านโรคและแมลงระบาด ปัญหาเกี่ยวกับราคาปัจจัยการผลิต และปัญหาเกี่ยวกับสภาพดิน ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและ สังคม กับความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดของพื้นที่ ประสบการณ์ฝึกอบรม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเกษตรกร ได้แก่ อายุ รายได้ ประสบการณ์ฝึกอบรมและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการฝึกอบรมแก่เกษตรกรที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น และควรปรับรูปแบบการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เหมาะสมสำหรับพื้นที่ของภาคเหนือ ซึ่งมีพื้นที่การถือครองน้อย และมีลักษณะพื้นที่เป็นพื้นที่ลาดเท นอกจากนี้ควรหางบประมาณสนับสนุนในการจัดหาแหล่งน้ำให้แก่เกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำใช้ทางด้านการเกษตรด้วย

Independent Study Title	Knowledge and Practices of “New Theory” Agriculture Among Farmers in Lamphun Province		
Author	Miss Sirirat Pichitporn		
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extention		
Examining Committee			
	Assoc. Prof. Dusdee	Nalampang	Chairman
	Asst. Prof. Dr. Avorn	Opatpatanakit	Member
	Asst. Prof. Songchao	Insomphun	Member
	Assoc. Prof. Katin	Srimongkon	Member

Abstract

This objective of this research were to study knowledge and practices concerning New Theory in agriculture of farmers in Lamphun province, to investigate to the relationship between personal characteristics, socio- economic factors of farmers and knowledge and practices concerning New Theory in agriculture according to the King's initiatives.

Population used in this study was farmers participating New Theory in Agriculture Project according to the King's initiatives of Agriculture and Cooperatives office in Lamphun province totaled 105 farmers. Data was collected by the used of questionnaires and statistically analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation and Chi-square test.

From research findings, it was found that 47.6 percent of farmers had knowledge on New Theory in Agriculture at moderate level, Most farmers knew that, in doing New Theory in Agriculture was not for commercial purpose. As for agriculture practices, most of farmers had practiced New Theory in Agriculture at low level. The reasons were due to farm size and topography and water resource of some farmers was not suitable. In

addition, since Lampnun is longan producing province, it was quite difficult to adapt this theory which resulted in low adoption of practices.

Problems and obstacles of farmers concerning New Theory in Agriculture were water shortage (60.9 %) the others included marketing capital, insect and diseases, price of inputs and soil problems, respectively.

From hypothesis testing, it was found that factors affecting farmers knowledge included education, farm size, training experience and extension contact while factors affecting farmers practices were age, income, training experience and extension contact

It is suggested that the agencies concerned should organize more training for farmers who had never been trained before in order to increase more farmers to follow this practices. It is necessary to adapt this theory that suits to the topography of northern region where there is small farm size with sloping long. Besides, budget should be supported in supplying water resources for farmers who had shortage problem.